

IPOLYTARNÓC
PREHISTORYCZNE SKAMIENIAŁOŚCI OBSZAR
OCHRONY PRZYRODY

IPOLYTARNÓC

W północnym zakątku komitatu Nógrád, w pobliżu rzeki Ipoly kryje się perła węgierskiego dziedzictwa geologicznego, Narodowy Obszar Ochrony Przyrody Skamieniałości Ipolytarnockich (Ipolytarnóci Ósmaradványok Természettudományi Terület).

Imię Ipolytarnóc stało się znane, gdy znaleziono tam olbrzymie skamieniałe drzewo o obwodzie 8 i długości 100 metrów. Tę największą ze znanych na świecie skamieniałą sosnę wymył spośród wulkanicznych skał niewielki potok o nazwie Borókás. Tubylcy nazwali ją „Gyurtyánkő-lóczya” („Ława-kamienna sekwoja”) i o jej przemianie w kamień snuli czarowne bajki.

Pierwsze naukowe badania terenu rozpoczęto w 1836 roku z inicjatywy Ferenc Kubinyiego. Od tego czasu miejsce znaleziska stało celem pielgrzymek naukowców i amatorów zainteresowanych tym tematem. Obszar pomnika przyrody, nazywany również „Pompeją Prehistorycznego Świata”, należy do Ogólnoeuropejskiego Dziedzictwa Przyrody i posiada Dyplom Europejski. Bogate skamieniałości liczące 23-17 milionów lat zachowały się dzięki erupcji wulkanicznej, która zniszczyła, tym samym grzebiąc i zachowując obraz prehistorycznej przyrody. Wybuch wulkanu co prawda zniszczył prehistoryczny Ipolytarnóc, lecz jednocześnie sprawił, że jego pozostałości przetrwały miliony lat w postaci skamielin.

Przybyłych tu gości wita piękny budynek wejściowy o nazwie Ősfenyő Belépő (Wejście sekwoja), który już sam wart jest uwagi. Korytarz imituje wnętrze olbrzymiej, skamieniałej sekwoi. Znajdują się w nim sale wystawowe i kinowe, w których przedstawiane są procesy geologiczne zachodzące w dawnych czasach. Obok budynku wejściowego stoją uratowane z pobliskiej kopalni, cypryśniki błotne mające około 7 milionów lat, których dodatkową osobliwością jest zachowany oryginalny stan drewna.

Miejsca wokół budynku, w których można odpocząć znajdują się na trasie ścieżek edukacyjnych.

Tu rozpoczyna się i kończy przedziwna podróż w czasie. Wiodący pomiędzy skałami szlak prowadzi nas z dzisiejszej rzeczywistości do warstw mających 24 miliony lat. Tablice poglądowe i rozciągający się pomiędzy nimi skamieniały świat pozwala odczuć mijanie czasu od chwili obecnej do prehistorii.

Najpopularniejsza ścieżka geologiczna wiedzie nas w podróż przez wieki, z dna prehistorycznego oceanu kryjącego rekinie zęby, poprzez pozostałości tropikalnych lasów aż po szczyt wulkanu. Ciągący się od wejścia rowu „Borókás” 800 metrowy odcinek jest właściwie idealnie zbudowanym profilem geologicznym, który prowadzi nas w prehistoryczną przeszłość. Widząc uwiecznione w kamieniu ślady, możemy odtworzyć w wyobraźni zwierzęta pryncasów przy wodopoju czy brodzie. Do tej pory udało się zidentyfikować około trzech tysięcy śladów 11 gatunków zwierząt. Spośród ssaków najczęściej spotykane są okrągłe, zakończone trzema kopytami ślady nosorożców. W tamtych czasach żyło również wiele gatunków drapieżników. Największym z nich był rodzaj psa niedźwiedziego *Bestiopeda maxima*. W mule zachowały się poza tym ślady sarn, jeleni, mniejszych drapieżników i ptaków. Ipolytarnóc jest jednym z najbogatszych miejsc występowania prehistorycznych, kompleksowych śladów nóg zwierząt!

Pokrytą śladami powierzchnię znaczą również pozostałości roślin. Na tej powierzchni i w pokrywającym ją pyłe wulkanicznym udało się zidentyfikować 15 tysięcy odcisków liści tym samym rekonstruuując ówczesną roślinność. Według tych badań zwierzęta zamieszkiwały lasy tropikalne i subtropikalne. Wielopiętrowe lasy porośnięte były paprociami, palmami, magnoliami, gatunkami wawrzynów i platanów, a wśród nich wznosiły się olbrzymie sekwoje nadając krajobrazowi specyficzny charakter. Ścieżki biologiczne ciągnące się od wejścia na szlak geologiczny, aż do budynku wejściowego zapewniają zwiedzającym przyjemny wypoczynek połączony z poznaniem okolicznej przyrody. 2 - 4 kilometrowe leśne szlaki przerywane są polankami wypoczynkowymi, miejscami widokowymi i pamiątkowymi zakątkami ukrytymi w krajobrazie miejscowych kamieniołomów.

Chodząc po ścieżkach edukacyjnych nie zapomnijmy, że znajdujemy się na terenie chronionym. Zbieranie naturalnych tworów przyrody, ich przenoszenie lub niszczenie jest surowo wzbronione!

GODZINY OTWARCIA

STYCZEŃ ZAMKNIĘTE
LUTY ZAMKNIĘTE
LISTOPAD ZAMKNIĘTE
GRUDZIEŃ ZAMKNIĘTE

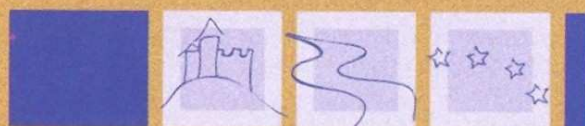
MARZEC – PAŹDZIERNIK

PONIEDZIAŁEK	ZAMKNIĘTE, ALE W DNI ŚWIĄTECZNE	OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
WTOREK	CLOSED, BUT NATIONAL HOLIDAY	OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
ŚRODA		OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
CZWARTEK		OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
PIĄTEK		OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
SOBOTA		OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰
NIEDZIELA		OTWARTE	09 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰

Grupy wyruszają 30 minut po każdej pełnej godzinie. Ostatnia grupa: 15:30. Większe grupy (50 osób) proszone są o wcześniejsze zgłoszenie. Na podstawie osobnego pozwolenia mogą zwiedzić teren w dogodnych dla siebie terminach

Broszurę wydano przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej. Przygotowano w ramach Regionalnego Programu Operatywnego Regionalnego Planu Rozwojowego.
Dodatkowe informacje: www.nfu.hu; www.vati.hu; Infolinia: 06-40-638-638.

Magyarország célba ér

REGIONÁLIS FEJLESZTÉS
OPERATIV PROGRAM

Dane turystyczne: Zarządzający terenem: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – Eger.
Adres korespondencyjny: Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület 3138 Ipolytarnóc, Pf.: 1.
Telefon/fax: 32- 454-113 Email : itarnoc@gmail.com www.ipolytarnoc.kvvm.hu